

ISSN 2079-1828

Донецький національний університет
імені Василя Стуса
Історичний факультет

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
Засновано у 1999 р.

№ 1 (64) 2019

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Історичний факультет

*До 20-річчя кафедри
міжнародних відносин і зовнішньої політики*

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ

ДОСЛІДЖЕННЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Рік заснування – 1999

№ 1 (64), 2019

Вінниця – 2019

Головний редактор: Темірова Н. Р., д-р іст. наук, проф.

Заступник головного редактора: Гедьо А. В., д-р іст. наук, проф.

Відповідальний секретар: Кузіна К. В., канд. іст. наук, доц.

Редколегія: Аваліані Е., д-р іст. наук, проф., професор факультету соціальних наук Міжнародного Чорноморського університету (Грузія); Бут О. М., д-р іст. наук, проф., професор кафедри історії України Донецького національного університету імені Василя Стуса; Грідіна І. М., д-р іст. наук, проф., професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Маріупольського державного університету; Дудко І. Д., д-р іст. наук, проф., завідувач кафедри політичної історії ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»; Задунайський В. В., д-р іст. наук, проф., професор кафедри світової історії нового і новітнього часу Українського католицького університету; Іваницька О. П., д-р іст. наук, проф., професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Донецького національного університету імені Василя Стуса; Литвиненко Р. О., д-р іст. наук, проф., завідувач кафедри всесвітньої історії Донецького національного університету імені Василя Стуса; Петкевич К., доктор габ., проф., директор Східного інституту Університету ім. Адама Міцкевича в Познані (Польща); Романова І., д-р іст. наук, проф., професор академічного департаменту історії Європейського гуманітарного університету (Литва); Стяжкіна О. В., д-р іст. наук, проф., ст. наук. співробітник відділу історії України другої половини ХХ століття Інституту історії України НАН України; Тодоров І. Я., д-р іст. наук, проф., професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Ужгородського національного університету.

Редколегія випуску: Богінська І. В., канд. іст. наук, доц., доцент кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Донецького національного університету імені Василя Стуса; Паніна І. Г., канд. іст. наук, ст. викладач кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Донецького національного університету імені Василя Стуса; Теміров Ю. Т., канд. іст. наук, доц., доцент кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Донецького національного університету імені Василя Стуса (протокол № 9 від 29.03.2019 р.)

Включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з історичних наук, затвердженого наказом МОН України № 515 від 16.05.2016 р.

Зареєстровано Міністерством юстиції України. Свідоцтво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації: Серія КВ № 16418–4890 ПР від 01.12.2009 р.; Серія КВ № 22883–12783 ПР від 17.07.2017 р.

Адреса редакції:

Історичний факультет,
Донецький національний університет
імені Василя Стуса,
вул. 600-річчя, 21,
Вінниця, 21021

© Донецький національний університет
імені Василя Стуса, 2019

E-mail: istordoslidzhennya@gmail.com

Електронна версія: <http://jhpr.donnu.edu.ua/index>

ЗМІСТ

Політичні студії

*Тексти доповідей на міжнародній науковій конференції
«Сучасний світовий порядок:
погляд крізь призму Версалю»*

Світовий порядок: ретроспективна перспектива

<i>Троян С. ВЕЛИКА ВІЙНА 1914–1918 РР.: НОВА МІЖНАРОДНА СИСТЕМА І ВЕСТФАЛЬСЬКИЙ СВИТОПОРЯДОК.....</i>	<i>9</i>
<i>Теміров Ю. ВЕРСАЛЬСЬКИЙ ПОРЯДОК: СТОЛІТНЯ ТІНЬ ГЕТЕРОГЕННОСТІ .....</i>	<i>17</i>
<i>Фісанов В. ЛІБЕРАЛЬНИЙ МІЖНАРОДНИЙ ПОРЯДОК: «РЕАЛІЇ» ВТІЛЕННЯ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНЕ БАЧЕННЯ.....</i>	<i>23</i>
<i>Мицик Л. ЕВОЛЮЦІЯ ГЛОБАЛЬНОГО ЛІДЕРСТВА США В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН .....</i>	<i>29</i>
<i>Богінська І. ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ / БЕЗЛАДУ В РОСІЙСЬКОМУ ОФІЦІЙНОМУ ДИСКУРСІ.....</i>	<i>37</i>
<i>Магда Є. ФАКТОР МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ В ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ .....</i>	<i>50</i>
<i>Швед В. СУЧАСНА ГЕОПОЛІТИКА БЛИЗЬКОГО СХОДУ У КОНТЕКСТІ ЗМІН СВІТОВОГО ПОРЯДКУ.....</i>	<i>55</i>
<i>Прихненко М., Бабій Д. ІДЕЯ «ОБ'ЄДНАНОЇ ЄВРОПИ» В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОЕКТУ .....</i>	<i>60</i>

Центральна Європа у трикутнику «імперія–державність–націоналізм»

<i>Калищук О. КОНЦЕПТ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА ТА ПОЛІТИЧНА ПЕРСПЕКТИВА.....</i>	<i>70</i>
<i>Паніна І. ПРОБЛЕМА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНУ ЦЕНТРАЛЬНО- СХІДНОЇ ЄВРОПИ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ.....</i>	<i>77</i>

<i>Городня Н.</i> ПРИНЦИП НАЦІОНАЛЬНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ У ФОРМУВАННІ НОВОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ ПІСЛЯ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.....	92
<i>Орлова Т.</i> ФЕНОМЕН ІМПЕРІАЛІЗМУ В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ.....	101
<i>Глібіщук М., П'ятничук Т.</i> ПОЗИЦІЯ В. ВІЛЬСОНА ЩОДО ІМПЕРІЙ У РОКИ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.....	108
<i>Тодоров І.</i> ТРІАНОНСЬКИЙ ДОГОВІР: СУЧАСНІ РЕФЛЕКСІЇ.....	114
<i>Срібняк М.</i> ВЕРСАЛЬСЬКИЙ ДОГОВІР: ПРОБЛЕМИ РЕПАТРІАЦІЇ ПОЛОНЕНИХ ВОЯКІВ З ТЕРЕНІВ НІМЕЧЧИНИ (ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ)	123
<i>Зубко О.</i> СОЦІАЛІСТИЧНА ЛІГА НОВОГО СХОДУ (ПРАГА, 1925–1929(30)) ЯК ОДНА ЗІ СПРОБ ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК ВЕРСАЛЬСЬКО-ВАШИНГ- ТОНСЬКОЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ДОМОВЛЕНОСТЕЙ	131
<i>Мачітідзе І.</i> СПОЙЛЕРИ ТА ЧОРНІ ЛИЦАРІ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ: ЧОМУ ДОСВІД ЗАХОДУ У ПРОТИСТОЯННІ РОСІЇ Є КОРИСНИМ ДЛЯ ГРУЗІЇ?	140
<i>Шептицький А.</i> ІНША ЄВРОПА ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ: ГЕОГРАФІЧНІ МЕЖІ, ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ, ПЕРСПЕКТИВИ	153
<i>Етнополітичний вимір світового порядку</i>	
<i>Атаманенко А.</i> ЕТНІЧНО СТРОКАТИЙ СВІТ: МЕНШИНИ ВІД ВЕРСАЛЮ ДО СЬОГОДЕННЯ.....	159
<i>Чабан А.</i> ВИТОКИ ІМПЕРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЇ ЩОДО УКРАЇНИ	168
<i>Попов В.</i> НОСТАЛЬГІЯ ЗА ІМПЕРІЄЮ: АВСТРІЙСЬКІ ІСТОРИКИ ПРО СПАДЩИНУ ГАБСБУРГІВ	178
<i>Добржанський О.</i> ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВНОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ БУКОВИНИ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ НАПЕРЕДОДНІ ТА ПІД ЧАС ПАРИЗЬКОЇ МИРНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ	186
<i>Стрільчук Л.</i> СУЧАСНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ І УКРАЇНСЬКО- ПОЛЬСЬКІ СУПЕРЕЧНОСТІ – НОВІ ОБЛИЧЧЯ СТАРИХ ПРОБЛЕМ.....	192
<i>Мелекесцев К.</i> POLISH-UKRAINIAN PARTNERSHIP AND UKRAINE'S NATO ASPIRATIONS: REGIONAL AND INTERNATIONAL COOPERATION AFTER THE ORANGE REVOLUTION.....	201

Історичні студії

<i>Романюк Б.</i> РОЛЬ КІНО В СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ КОЛГОСПНОГО СЕЛЯНСТВА В ПЕРШЕ ПІСЛЯВОЄННЕ ДЕСЯТИРІЧЧЯ (1944–1954 РР.).....	211
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	220

CONTENT

Politological studies

*Texts of reports at the international scientific conference
«Contemporary World Order:
look through the prism of Versailles»*

World Order: a Retrospective Perspective

<i>Troyan S.</i> THE GREAT WAR OF 1914–1918: THE NEW INTERNATIONAL SYSTEM AND THE WESTPHALIAN WORLD ORDER	9
<i>Temirov Y.</i> THE WESTPHALIAN WORLD ORDER: THE CENTURY SHADE OF HETEROGENEITY	17
<i>Fisanov V.</i> THE LIBERAL WORLD ORDER: «REALITIES» OF EMBODIMENT AND THE CONCEPTUAL VISION	23
<i>Mytsyk L.</i> EVOLUTION OF THE US GLOBAL LEADERSHIP IN THE CONTEMPORARY SYSTEM OF INTERNATIONAL RELATIONS	29
<i>Bohinska I.</i> PROBLEMS OF THE CONTEMPORARY WORLD ORDER / DISORDER IN THE RUSSIAN OFFICIAL DISCOURSE	37
<i>Mahda Yevh.</i> THE FACTOR OF THE INTERNATIONAL IMAGE IN THE HYBRID WAR	50
<i>Shved V.</i> CONTEMPORARY GEOPOLITICS OF THE MIDDLE EAST IN THE CONTEXT OF CHANGES IN THE WORLD ORDER	55
<i>Prykhnenko M., Babii D.</i> THE IDEA OF «THE UNITED EUROPE» IN THE CURRENT REALITIES OF THE EUROPEAN PROJECT	60

Central Europe within the triangle «Empire–Statehood–Nationalism»

<i>Kalishchuk O.</i> THE CONCEPT OF CENTRAL EUROPE: HISTORICAL RETROSPECTIVE AND POLITICAL PERSPECTIVE	70
<i>Panina I.</i> THE PROBLEM OF CONCEPTUALIZATION OF THE CENTRAL AND EASTERN EUROPE REGION IN THE CURRENT INTERNATIONAL RELATIONS	77

<i>Horodnia N.</i> THE PRINCIPLE OF NATIONAL SELF-DETERMINATION IN THE FORMATION OF THE NEW WORLD ORDER AFTER THE GREAT WAR.....	92
<i>Orlova T.</i> THE PHENOMENON OF IMPERIALISM IN THE HISTORICAL ASPECT	101
<i>Hlibishchuk M., Piatnychiuk T. V.</i> WILSON'S POSITION ON EMPIRES DURING THE GREAT WAR	108
<i>Todorov I.</i> THE TRIANON TREATY: CONTEMPORARY REFLECTIONS.....	114
<i>Sribniak M.</i> THE TREATY OF VERSAILLES: THE REPATRIATION PROBLEMS OF THE CAPTIVE WARRIORS FROM THE TERRITORIES OF GERMANY (THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECT)	123
<i>Zubko O.</i> THE SOCIALIST LEAGUE OF THE NEW EAST (PRAGUE, 1925–1929 (30)) AS ONE OF THE ATTEMPTS TO CORRECT THE ERRORS OF THE INTERNATIONAL AGREEMENTS OF THE VERSAILLES-WASHINGTON SYSTEM	131
<i>Machitidze I.</i> SPOILERS AND BLACK KNIGHTS OF DEMOCRATIZATION: WHY IS THE EXPERIENCE OF THE WEST IN FIGHTING RUSSIA'S STRATEGIES USEFUL FOR GEORGIA?	140
<i>Szeptycki A.</i> THE OTHER EUROPE SINCE THE END OF THE COLD WAR: SCOPE, SPECIFICITY, PERSPECTIVES.....	153

Ethnopolitical Dimension of the World Order

<i>Atamanenko A.</i> THE ETHNO-DIVERSED WORLD: MINORITIES FROM THE VERSAILLES TO THE PRESENT DAYS	159
<i>Chaban A.</i> THE ORIGINS OF RUSSIA'S IMPERIAL POLICY TOWARDS UKRAINE	168
<i>Popov V.</i> NOSTALGIA FOR THE EMPIRE: AUSTRIAN HISTORIANS ON THE HABSBURGS' LEGACY	178
<i>Dobrzhanskyi O.</i> THE ISSUE OF STATE OWNERSHIP OF BUKOVYNA IN THE INTERNATIONAL RELATIONS ON THE EVE AND DURING THE PARIS PEACE CONFERENCE	186
<i>Strilchuk L.</i> THE CONTEMPORARY POLISH NATIONALISM AND THE UKRAINIAN-POLISH CONTRADICTIONS ARE THE NEW FACES OF THE OLD PROBLEMS	192
<i>Mieliestsev K.</i> POLISH-UKRAINIAN PARTNERSHIP AND UKRAINE'S NATO ASPIRATIONS: REGIONAL AND INTERNATIONAL COOPERATION AFTER THE ORANGE REVOLUTION	201

Historical studies

<i>Romanyuk B.</i> THE ROLE OF THE CINEMA IN SOCIAL-CULTURAL LIFE OF THE COLLECTIVE FARM PEASANTRY IN THE FIRST POST-WAR DECADE (1944–1954).....	211
INFORMATION ABOUT THE AUTHORS	220